

Toelichting GR Stroomopwaarts MVS

De gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts heeft een algemene toelichting waarin de structuur van de organisatie, de overgedragen bevoegdheden en de verantwoordingsrelaties worden toegelicht. Daarnaast wordt ingegaan op de rol van de gemeenteraad. De artikelen zijn gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: "Wgr") en hebben geen aparte toelichting.

1. De structuur van de organisatie

De samenwerking tussen Maassluis, Vlaardingen en Schiedam is vormgegeven in een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam en heeft de volgende organisatiestructuur: algemeen bestuur, dagelijks bestuur, voorzitter en directeur.

Het algemeen bestuur

De gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts is een collegeregeling, er zijn uitsluitend collegebevoegdheden gemandateerd. Bij een collegeregeling worden de leden van het algemeen bestuur gekozen door en uit de colleges (art. 13 lid 6 Wgr). Raadsleden kunnen in een collegeregeling geen lid zijn van het algemeen bestuur. In de GR Stroomopwaarts bestaat het algemeen bestuur uit twee leden van de colleges van Maassluis, Vlaardingen en Schiedam.

Voor de leden van het algemeen bestuur kunnen in beginsel geen plaatsvervangers worden benoemd, er geldt een interne vervangingsregeling net als binnen het college van burgemeester en wethouders. Bij langdurige ontstentenis van een lid van het dagelijks bestuur kan een interim bestuurder worden aangewezen. Bij permanente ontstentenis kan een opvolger worden aangewezen. In het algemeen bestuur heeft ieder lid één stem. Het algemeen bestuur behartigt in beginsel de gemeentelijke belangen.

Het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden. De leden worden door het algemeen bestuur aangewezen. In het dagelijks bestuur heeft ieder lid één stem. In het dagelijks bestuur wordt vooral gekeken naar de belangen van het samenwerkingsverband waarover het de dagelijkse leiding heeft. In de Wgr is niet uitgewerkt hoe binnen het dagelijks bestuur besloten wordt en wat voor orde bepalingen daar gelden. Dit is derhalve in artikel 12 van de gemeenschappelijke regeling vastgelegd.

De voorzitter

De voorzitter van het openbaar lichaam is een zelfstandig bestuursorgaan, zoals ook de burgemeester dat is binnen de gemeente. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur aangewezen (art. 13 Wgr). Door de toevoeging "en uit" blijkt dat de voorzitter dus altijd een lid van het algemeen bestuur moet zijn. Een externe voorzitter is niet mogelijk. Anders dan de burgemeester ten opzichte van de raad, is de voorzitter van het openbaar lichaam een volledig stemrecht hebbend lid van het algemeen bestuur. De voorzitter van het openbaar lichaam is ook voorzitter van het algemeen bestuur (art. 12 lid 3 Wgr). Hij heeft binnen het algemeen bestuur een dubbelrol.

Tenslotte is de voorzitter van het algemeen bestuur ook voorzitter van het dagelijks bestuur (artikel 15 lid 2). In de GR is vastgelegd dat de voorzitter ieder jaar rouleert en niet uit dezelfde gemeente is als de secretaris die ook rouleert.

De directeur

De directeur is in dienst van het openbaar lichaam. De directeur is secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur.

2. Bevoegdheden

Om de autonomie van de colleges te waarborgen worden in de gemeenschappelijke regeling geen bevoegdheden gedelegeerd maar gemandateerd. In geval van mandaat wordt de bevoegdheid gegeven om in naam van één van de drie colleges besluiten te nemen. De verantwoordelijkheid blijft bij de colleges. De in mandaat genomen besluiten gelden als besluiten van één van de colleges en de rechtsgevolgen zijn hetzelfde als wanneer het college het besluit zelf had genomen. De mandatering van de bevoegdheden van de colleges aan een orgaan of ambtenaar van Stroomopwaarts is een mandaat aan een niet ondergeschikte. Deze moet met het mandaat instemmen. Aangezien het bij de bevoegdheden niet uitsluitend gaat om mandaat maar mogelijk ook over het uitoefenen van feitelijke handelingen en privaatrechtelijke rechtshandelingen is het ruime begrip machtiging gebruikt.

De Wet gemeenschappelijke regelingen staat toe dat in de Gemeenschappelijke regeling wordt bepaald dat de bevoegdheden van het college worden overgedragen aan het dagelijks bestuur in plaats van aan het algemeen bestuur. Dit is praktisch omdat een wijziging van het mandaat (voorgesteld door de drie colleges) in dat geval niet aan het algemeen bestuur (met twee wethouders uit ieder college) hoeft te worden voorgelegd maar alleen aan het dagelijks bestuur (de drie wethouders). In de praktijk komt het voor dat de deelnemers afzonderlijk bevoegdheden willen overdragen. Hiervoor is in artikel 3 lid 2 van de Gemeenschappelijke regeling bepaald dat afzonderlijke overdracht mogelijk is als vooraf toestemming wordt gevraagd aan het dagelijks bestuur (lid 3) en de niet overdragende deelnemer jaarlijks wordt geïnformeerd (lid 4).

Het is formeel juridisch mogelijk de bevoegdheid om beleidsegels in de zin van de Algemene wet bestuursrecht vast te stellen te mandateren aan het dagelijks bestuur. Deze bevoegdheid is in art. 3 lid 5 vastgelegd. Of en hoe van deze bevoegdheid gebruik gemaakt gaat worden zal bij de wijziging van de mandaat instructie nader bepaald worden. Een beleidsregel is een uitwerking van een bevoegdheid die opgenomen is een wettelijke regeling (bv een verordening) en kan op grond van de mandaatinstructie van de colleges aan het dagelijks bestuur alleen worden vastgesteld met in achtname van de financiële regelingen van Stroomopwaarts.

3. Verantwoordingsrelaties

Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn verantwoording schuldig aan het algemeen bestuur over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur (art. 19a Wgr). Het dagelijks bestuur moet het algemeen bestuur daarnaast alle inlichtingen verschaffen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taken nodig heeft (art. 19a lid 2 Wgr). Deze actieve informatieplicht is overgenomen uit artikel 169 Gemeentewet.

Tenslotte kan het algemeen bestuur een lid van het dagelijks bestuur ontslaan indien dit lid niet langer het vertrouwen van het algemeen bestuur geniet.

De leden van het algemeen bestuur moeten bij een collegeregeling verantwoording afleggen aan het college (art. 18 Wgr) en aan de raad (art. 19 lid 3 Wgr). Er geldt voor leden van het dagelijks bestuur uitsluitend een verantwoordingsplicht aan het algemeen bestuur. In het dagelijks bestuur wordt vooral gekeken naar de belangen van het samenwerkingsverband waarover het de dagelijkse leiding heeft. De gemeentelijke belangen worden in beginsel in de vergadering van het algemeen bestuur behartigd, als vertegenwoordigend orgaan.

4. Financiële bepalingen

In artikel 23 is een lichte zienswijzenprocedure opgenomen voor technische begrotingswijzigingen.

Ten aanzien van artikel 25 wordt opgemerkt dat bij de vaststelling van de jaarrekening het algemeen bestuur ook een besluit neemt over de bestemming van een eventueel positief financieel resultaat.

5. De rol van de gemeenteraden

- De kaderstellende bevoegdheid
De GR Stroomopwaarts is een collegeregeling waarin het college haar bevoegdheden aan het bestuur van het openbaar lichaam heeft gemandateerd en niet gedelegeerd. Het vaststellen van het beleid en van verordeningen blijft een bevoegdheid van de raad.
- De begroting
Om de raden bij het samenwerkingsverband te betrekken is in de Wgr een verplichte voorhangprocedure of zienswijzenprocedure opgenomen. Deze procedure is van andere samenwerkingsverbanden bekend. De datum voor inzending van de begroting aan gedeputeerde staten is 1 augustus. De termijn voor het indienen van zienswijzen is acht weken (art. 35 Wgr). Dit geeft raden tijd om onderling af te stemmen en zo druk uit te kunnen oefenen. De sturingsmogelijkheden van de raden zijn in de Wgr vastgelegd. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam moet uiterlijk op 15 april de algemene en financiële kaders voor het volgende begrotingsjaar aanbieden aan de raden (art. 34b Wgr) alsmede de conceptjaarrekening van het vorige begrotingsjaar. Hierin moet in elk geval worden

opgenomen een indicatie van de gemeentelijke bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie. De raden kunnen dit dan als input gebruiken bij hun eigen voorjaarsnota. In de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt dat het van belang is dat het bestuur van het openbaar lichaam al in februari of maart komt met financiële voorstellen voor het navolgende jaar zodat die in de gemeentelijke kadernota's kunnen worden meegenomen. Opgemerkt wordt dat delegatie van de bevoegdheid om zienswijzen in te dienen niet mogelijk is.

- Toestemming
Uit artikel 1 tweede lid van de Wgr volgt dat de raden van de deelnemende gemeenten toestemming moeten verlenen voor het treffen van een gemeenschappelijke regeling. Ook voor het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een gemeenschappelijke regeling is toestemming van de betrokken gemeenteraden vereist. Dit volgt uit artikel 1 derde lid van de Wgr.
- Gezamenlijke raadscommissie Stroomopwaarts MVS
De GR Stroomopwaarts MVS is een collegeregeling, dit heeft tot gevolg dat door het bestuur van de GR geen adviescommissie kan worden ingesteld waarin raadsleden deelnemen. De mogelijkheid om een regionale raadscommissie in te laten stellen door de drie raden zal in overleg nader uitgewerkt worden.
- De rekenkamer
De raden van de deelnemers kunnen de door hen ingestelde rekenkamer verzoeken een onderzoek te verrichten (artikel 184 lid 1 onder a Gemeentewet) bij het openbaar lichaam.

22 november 2017